

Aan de leden van de Vaste commissie voor VWS
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum

24 mei 2018

Contactpersoon

Jan Visscher

Ons kenmerk

Bijlage(n)

Telefoon

06-13203391

Uw kenmerk

Onderwerp

AO Administratieve lasten 30 mei 2018

Geachte leden van de Vaste commissie voor VWS,

Administratieve lasten blijven een hardnekkig probleem voor de jeugdhulp. Op 30 mei spreekt u met de bewindspersonen van VWS over administratieve lasten in de zorg. Hoewel al sinds de start van de decentralisaties in 2015 overleg is tussen gemeenten en zorgbranches over het voorkomen of inperken van vermijdbare lastendruk, blijven er uit onze achterbannen zorgelijke signalen komen over de regeldruk. Hulp aan jeugdigen en gezinnen moet voorop staan, maar nu worden te veel middelen aan administratie besteed. Een deel van de administratieve lasten is onvermijdelijk, maar een groot deel is wel degelijk te vermijden. In deze brief gaan we in op de vermijdbare administratieve lasten.

Standaarden niet (goed) gebruikt

Er zijn de afgelopen jaren verschillende standaarden ontwikkeld om de administratieve lasten in de jeugdhulp terug te dringen. Er zijn echter nog te veel gemeenten die deze standaarden niet gebruiken of zelf weer aanvullen, waardoor de administratieve lasten in de praktijk hoog blijven. In veel gevallen gaat het om heel praktische zaken: factureer je per 4 weken, per maand of per kwartaal? Wanneer en hoe lever je overzichten aan? Factureer je op basis van een gemiddeld uurtarief, op basis van uurtarieven per opleidingsniveau of uurtarieven per type professional? Met iedere regio/gemeente voert een jeugdhulpaanbieder opnieuw het gesprek hierover. Voor de inhoudelijke kwaliteit van jeugdhulp hebben al deze varianten geen meerwaarde. Doordat iedere regio/gemeente hier een eigen variant in kiest is de optelsom administratief niet in te regelen voor aanbieders die met meerdere regio's/gemeenten samen werken. Wij hebben geen inhoudelijke voorkeur, maar standaardisatie is nodig, voor afwijkingen

moet inhoudelijk een goede reden zijn. Zo is er een landelijke standaardlijst met productcodes ontwikkeld, maar er zijn nog altijd gemeenten die zich niet aan deze lijst houden.

Een deel van de ontwikkelde standaarden zal landelijk wettelijk opgelegd worden (wetsvoorstel 34 857), maar dat betreft slechts een deel van de ontwikkelde standaarden (het gebruik van de standaardproductcodes wordt bijvoorbeeld niet afgedwongen). Wanneer het mogelijk blijft om naast de standaard ook nog per gemeente eigen aanvullende regels te hanteren, dan zal het effect van deze wetswijziging op de administratieve lastendruk helaas beperkt zijn. Het programma i-Sociaal Domein heeft een belangrijke rol vervuld op het gebied van advies en ondersteuning, maar een doorzettingsmacht ontbreekt tot op heden. Door de Stuurgroep i-Sociaal Domein het mandaat te geven voor het bepalen van wat de *administratieve* standaard is en het naleven ervan door jeugdhulpaanbieders en gemeenten, laat dit de invulling en uitvoering aan veldpartijen, maar neemt het ministerie van VWS haar stelselverantwoordelijkheid.

- **Daadwerkelijk verminderen van onnodige administratieve lasten vereist dat er een instantie wordt aangewezen die mandaat en doorzettingsmacht heeft om administratieve standaarden vast te stellen en toezicht te houden op de naleving.**
- **Spoedige behandeling (en invoering) van wetsvoorstel 34 857, waarmee standaarden verplicht gesteld kunnen worden om de uitvoeringslasten te beperken, is nodig.**

Inkoop en aanbestedingen moeten eenvoudiger

De huidige praktijk van inkoop, met aanbestedingen en 'lichtere' varianten, vraagt veel tijd, brengt hoge kosten met zich mee en wordt door jeugdhulpaanbieders als belemmerend ervaren in het overleg en afstemming met gemeenten. Vereenvoudiging en standaardisering levert meer tijd en geld op voor jeugdhulp. Want aanbesteden zelf leidt al tot veel administratieve lasten, maar als er dan ook nog eens ieder jaar opnieuw aanbesteed wordt, is de verspilling echt enorm. Wat we daarbij zien gebeuren, is dat diverse regio's uiteenvallen en aanbestedingen meer op lokale schaal plaatsvinden. Voor aanbieders die op bovenregionale schaal actief zijn, is deze verveelvoudiging van aanbestedingsprocedures onwerkbaar.

- **Voor het laten slagen van de transformatie is partnerschap nodig, dit vraagt om meerjarige contracten en op samenwerking gerichte inkoopconstructies.**
- **Afschaffing van de aanbestedingsplicht in het sociaal domein zal bijdragen aan vergroting van de efficiëntie en doelmatigheid van het inkoopproces jeugdhulp.**

Regionale samenwerking noodzakelijk

Wanneer jeugdregio's uit elkaar vallen en iedere gemeente eigen afspraken gaat maken over administratieve processen en met eigen backoffices werkt, dan nemen de administratieve lasten uiteraard ook toe. Het wetsvoorstel om regionale samenwerking

waar nodig te kunnen verplichten en uitvoeringslasten te verminderen (wetsvoorstel 34 857) ligt klaar.

- **Spoedige behandeling (en invoering) van wetsvoorstel 34 857, waarmee regionale samenwerking verplicht kan worden, is nodig.**

Woonplaatsbeginsel: knelpunten en niet nagekomen afspraken

Gemeenten en jeugdhulpaanbieders ervaren in de praktijk veel problemen bij de uitvoering van het woonplaatsbeginsel. Daarom wordt nu een wettelijke vereenvoudiging van het beginsel voorbereid. Tot de wettelijke aanpassing ingaat (en recent werd bekend dat de geplande datum van 1 januari 2019 niet gehaald gaat worden en het 2020 wordt), geldt het convenant dat gemeenten en jeugdhulpaanbieders met elkaar overeenkwamen. Daarin is een aantal praktische afspraken gemaakt om - per direct - de grootste administratieve problemen te verminderen.

Als onduidelijk is welke gemeente verantwoordelijk is, dan is de afspraak (in dit convenant) dat gemeenten dit onderling uitzoeken en regelen. De jeugdige / het gezin en de zorgaanbieder mogen volgens deze afspraak geen nadeel ondervinden van de onduidelijkheid: *"De zorgaanbieder kan de hulp bij één van de twee gemeenten declareren, en die gemeente betaalt de zorg vooralsnog. ... Als uit het onderling overleg tussen de gemeenten duidelijk is welke gemeente verantwoordelijk is, dan vindt eventueel een verrekening van de kosten tussen de gemeenten plaats, zonder dat de zorgaanbieder daar verder bij betrokken is"*. In de praktijk wordt deze afspraak heel vaak niet nagekomen. Dus moet de aanbieder alsnog zelf proberen uit te zoeken welke gemeente verantwoordelijk is en dat is veel werk. Zodra die duidelijkheid er wel is, ontstaan er vaak ook nog problemen omdat de jeugdhulp ondertussen al gestart is (zonder indicatie / toewijzingsbesluit van de juiste gemeente) of omdat het boekjaar al is afgesloten en de gemeente daarom niet meer wil betalen.

- **Naleving van de gemaakte afspraken over het woonplaatsbeginsel is nodig (totdat de wettelijke aanpassing rond is), zodat jongeren die dat nodig hebben direct hulp krijgen en jeugdhulpaanbieders zonder administratieve rompslomp daarvoor de benodigde financiering ontvangen.**

Buitenregionale plaatsingen

Bij zogenoemde 'buitenregionale plaatsingen' is de administratieve lastendruk enorm. Niet alleen het eerdergenoemde woonplaatsbeginsel speelt hier een rol, ook de wijze waarop gemeenten hun inkoop regelen en omgaan met afwijkingen draagt hieraan bij. Wanneer een kind uit gemeente X bij een netwerkpleeggezin (bijvoorbeeld oom en tante) in gemeente Y terecht komt, dan is het handig en logisch als de pleegzorgorganisatie in regio Y dit gezin kan begeleiden. Soms maakt gemeente X dit heel moeilijk, omdat alleen de pleegzorgorganisatie in regio X is ingekocht. Dit geldt uiteraard ook voor andere zorgvormen met buitenregionale plaatsingen, u kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan een kind met een psychische aandoening die buiten de eigen regio in crisis raakt of een kind dat met anorexia dat buiten de eigen regio opgenomen

moet worden. Sommige gemeenten zijn coulant en nemen de voorwaarden (tarief en andere afspraken) uit die andere regio in zo'n geval over. Andere gemeenten tuigen echter een enorme bureaucratie op, met in het ergste geval zelfs het doorlopen van alle aanbestedingsvereisten, waardoor zo'n buitenregionale plaatsing tot buitenproportioneel veel administratief gedoe leidt.

- **Een landelijke uniforme spelregel over de wijze van afhandelen van buitenregionale plaatsingen vermindert de administratieve lasten fors.**

Al met al is er afgelopen jaren veel gedaan om de administratieve lasten terug te dringen, maar heeft dat onvoldoende effect gesorteerd. Ook het recent verschenen Actieplan '(Ont)Regel de Zorg' gaat verder op de ingeslagen weg. De maatregelen die daar in staan juichen we toe, maar de praktijk blijkt en blijft weerbarstig. Het is tijd om de slag te maken van 'papieren' maatregelen naar een merkbare vermindering van de administratieve lasten bij jeugdhulp.

Vanzelfsprekend zijn wij van harte bereid deze brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Namens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)

Frank Bluiminck
directeur Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
voorzitter directeurenoverleg Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd:
Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, VGN en VOBC